

Beeldenboek

Landschappen & Erven

Inhoud

Voorwoord

1 Inleiding

2 Landschapsvisie (uit Landschapsplan Staphorst)

3 Erven

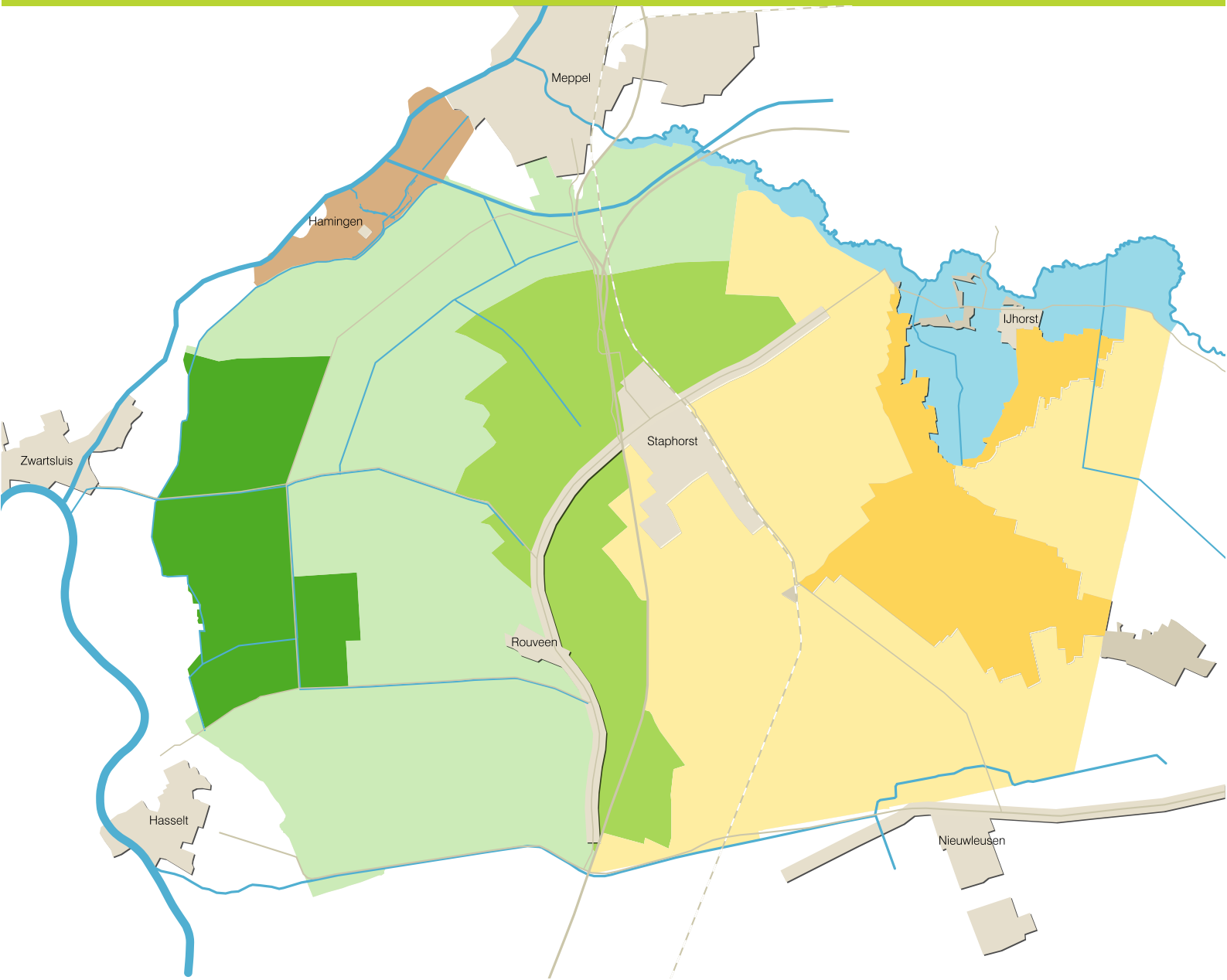
4 Bepantingstypen

5 Inrichtingsprincipes

6 Landschappen

- 6.1 Oeverlanden (Meppelerdiep)
- 6.2 Slagenlandschap (De Olde Maten)
- 6.3 Open slagenlandschap
- 6.4 Houtsingellandschap (de Streek)
- 6.5 Jonge ontginningenlandschap
- 6.6 Beekdallandschap (Reest)

7 Sortimentkeuze

Oeverlanden (Meppelerdiep)

Slagenlandschap (Olde Maten)

Open slagenlandschap

Houtsingellandschap (de Streek)

Jonge ontginningenlandschap

Bos- en heidelandschap (Staphorster Bos)

Beekdallandschap (Reest)

Voorwoord

Afgelopen kwart eeuw is een ontwikkeling in gang gezet om ons prachtige dorp een geheel eigen gezicht te geven als groene plattelandsgemeente. Met het project “Bossies an de diek” is weer een buitengewone verschijningsvorm van het boerderijlint ‘De Streek’ vorm gegeven wat als uniek en buitengewoon in Nederland mag worden genoemd met daaraan gekoppeld het achterliggende elzensingelgebied.

Ook met de projecten “erven in het groen” en “boeren planten bomen” is een heel mooie invulling gegeven aan de inrichting aan de streek en de achterliggende boerderijen.

Uiteraard moeten onze inwoners zelf hier een belangrijke bijdrage aan leveren en ik mag met grote tevredenheid vaststellen dat dit ook is gebeurd.

Het is daarom ook nuttig voor nu en voor de toekomst een handvat te hebben om dit aan te pakken en te behouden, daarom is een beeldenboek gemaakt om hieruit inspiratie te halen.

In dit beeldenboek worden de mensen ideeën en handreikingen gegeven om op hun erf of gronden deze zodanig in te richten, opdat een waardevolle bijdrage kan worden geleverd aan het unieke landschap van de gemeente Staphorst.

Vorig jaar is het vernieuwde Landschapsplan Staphorst tot stand gekomen, waarin een heldere visie is neergelegd voor de toekomst van het unieke Staphorster landschap.

Het unieke van ons landschap is gelegen in de verscheidenheid. We kennen het houtsingellandschap aan de streek (met onder andere de elzensingels), het slagenlandschap in het natuurgebied de Olde Maten, het beekdallandschap langs de rivier De Reest, de oeverlanden langs het Meppelerdiep en het jonge ontginningslandschap.

Elk landschap heeft haar eigen gebiedseigen kenmerken met bepaalde inrichtingsprincipes en beplantingstypen.

In dit boekje kunt u kennis hiervan nemen en ik spreek de wens uit dat dit beeldenboek een handreiking mag zijn voor een duurzame inrichting en behoud van ons mooie Staphorst.

K. Brand, Wethouder gemeente Staphorst

Juni 2012

1. Inleiding

Het landschap is ontstaan door een eeuwenlange wisselwerking tussen de natuurlijke ondergrond en de mensen die er woonden en werkten. Dit heeft tot uiteenlopende landschapstypen geleid met ieder een aantal eigen kenmerken.

Door middel van dit boekje wordt u als inwoner of ondernemer geïnformeerd over de achtergronden van uw landschap, zodat u als u bouwplannen voor uw huis of bedrijf heeft of van plan bent uw tuin of erf aan te passen, rekening kunt houden met de streekeigen landschapskenmerken. Laat dit beeldenboek inspiratiebron zijn voor uw bijdrage aan een aantrekkelijk landschap.

Op de volgende pagina staat de landschapsvisie uit het Landschapsplan Staphorst. Vervolgens worden de kenmerken, richtlijnen / opgaven, bouwstenen en sortimentkeuze voor het erf per landschapstype benoemd en verbeeld.

LANDSCHAPPELIJKE VERSTERKING
LINTENSTRUCTUUR ONTGINNINGSPATROON
EN LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ERVEN

BEHOUD EN VERSTERKING HOGE LANDSCHAPPELIJKE
KWALITEITEN HOUTSINGELLANDSCHAP, REKENING
HOUDEND MET VERSCHILLEN TUSSEN:
A HOUTSINGELLANDSCHAP STAPHORST,
MET SUBGERIED GERIEFBOSSJES (*)
B HOUTSINGELLANDSCHAP ROUVEEN
QUA STRUCTUUR EN QUa SOORTEN, EN MET
AGRARISCHE BEDRIJVIGHEID

BEHOUD KARAKTERISTIEK OEVERLANDEN MET
LANDBOUW, NATUURONTWIKKELING EN RUIMTELIJK
VERSTERKEN RIVIERDUIN HAMINGEN (RELIEF)

VERSTERKEN HERKENBAARHEID
HISTORISCHE STOUWLIJK (RELIEF)

UITBREIDING ZANDWINDPLAS
BINNEN KARAKTERISTIEK
OPEN SLAGENLANDSCHAP

ONTWIKKELEN GROENE KRUISPUNT
WIEDEN - OLDE MATEN

FAUNAPASSAGE
KOSTVERLORENSTRENG

VERSTERKING KARAKTERISTIEKEN EN
NATUURONTWIKKELING OLDE MATEN
VEERSLOOTLANDEN IN AFSTEMMING OP
NATURAZOO- EN EHS-BELEID,
ONTWIKKELING NATTE AS,
BEHEERSGEBIEDEN IN DE RANDZONES,
DRIEDELING IN LANDSCHAPSBEELD:
1 KAMERS EN LANGE LIJNEN
2 AFWISSELING OPEN BESLOTEN MET
PETGATEN EN LEGAKKERS IN
VERSCHILLENDE VERLANDINGSSTADIA
(OMGEVING VELDSCHUUR MEER OPEN)
3 WEIDEN EN OPEN VEERSLOOTLANDEN,
BLOEMRIJK GRASLAND/DOTTERBLOEM-
GRASLAND EN BLAUWGRASLAND

ONTWIKKELING NATTE EVZ

BEHOUD KARAKTERISTIEKE
OPENHEID SLAGENLANDSCHAP,
MET EENDENKOOLEN, KERKHEUVELS,
PEST- EN GERIEFHOUTBOSSJES,
DEELS MET WEIDVOGELBEHEER

VERSTERKING EN ONTWIKKELING
GROEN-BLAUWE COMBINATIE VAN
ENKELZIJIGE WEGBEPLANTING EN
NATUURLIJKE INRICHTING WATERGANGEN,
O.A. NATUURVRIENDELIJKE
OEVERS EN VISPASSAGES

AANDACHT VOOR KWALITATIEF HOOGWAARDIG
HOUTSINGELLANDSCHAP LANGS AZ8 ALS
VISITEKAARTJE VAN STAPHORST

2. Landschapsvisie

BEHOUD EN VERSTERKING
LANDSCHAPSPATRONEN IN
'VERSTEDELIJKT' GEBIED
TUSSEN SNEELWEG EN SPOOR

ONTWIKKELING NATTE EVZ,
O.A. T.B.V. OTTER

REALISEREN NATUURLIJKE INRICHTING
VOORMALIGE ZANDWINPLAS, AANGEVULD MET
RECREATIEVE VOORZIENINGEN

BEHOUD EN ONTWIKKELING KLEINSCHALIG
EN AFWISSELEND NATUUR- EN
CULTUURLANDSCHAP REESTDAL,
MET O.A. VERBINDING VOOR DASSEN,
COULISSEN, MADELANDEN, BOLVORMIGE
EENMANSESSEN. ONDERSCHIED
IN TWEE ZONES: a OPEN, b HALF OPEN

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING
VERBLIJFSRECREATIE BINNEN
NIEUW RAAMWERK (TEVENS
AANSCHERPEN IN BESTEMMINGSPLAN)

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING
RANDEN HALFWEG EN
PUNTHORST

ONTWIKKELING 'OPEN' RANDEN
STAPHORSTERBOS

'HERSTEL' DEDEMSVAART;
LANDSCHAPPELIJKE LIJN HERSTELLEN

BEHOUD OPENHEID GEBIED
RONDOM BISSCHOPSSCHANS

DEKRANDGEBIED MET LANDSCHAPPELIJKE VERSTERKING DOOR ONTWIKKELING
LANDSCHAPPELIJK RAAMWERK IN WAALERVORM TOT IN DE PUNTLANDEN,
MET DRIE ONDERSCHIEDENDE DEELGEBIEDJES:

- I DE LEIJEN: VERSTERKING KLEINSCHALIGHEID EN TEGENGAAN VERROMMELING
- II BEUGELERVELDWEI: BEHOUD EN VERSTERKING STRUCTUUR
KARAKTERISTIEKE EIKENRIJEN
- III PUNTLANDEN/HULSTLANDEN: BEHOUD EN VERSTERKING KLEINSCHALIGHEID
(PERCEELSGRENS-, ERF-, EN WEGREPLANTING)

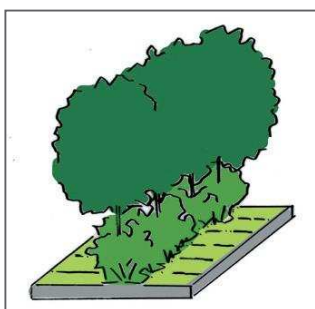
3. Erven

4.

Beplantingstypen

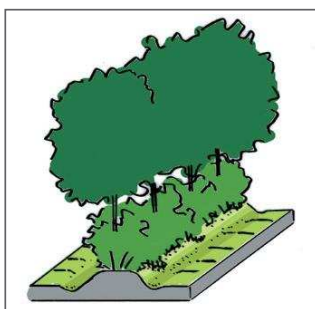

houtsingel

Houtsingel

Essentie: lijnvormige beplanting met bomen en/ of struiken die op dezelfde hoogte staan als omringende land.

Plaatsing: op kavelgrenzen.

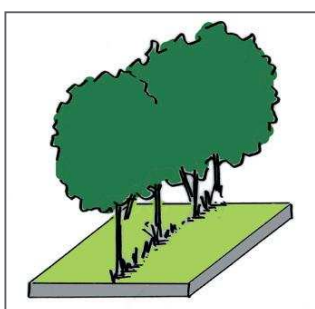

houtwal

Houtwal

Essentie: lijnvormige beplanting met bomen en/ of struiken die op kunstmatige aarden wal staan.

Plaatsing: op kavelgrenzen.

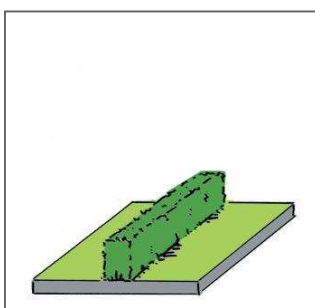

bomenrij

Bomenrij

Essentie: lijnvormige beplanting met opeenvolging of aaneenschakeling van bomen van dezelfde soort, grootte en leeftijd.

Plaatsing: op kavelgrenzen, langs de oprit.

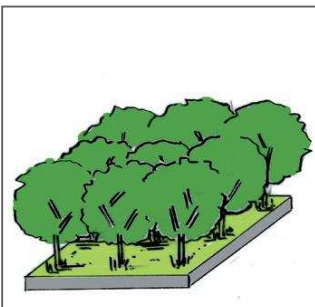

haag

Haag

Essentie: lijnvormige beplanting van houtige gewassen met compacte structuur die door periodieke snoei in vorm wordt gehouden.

Plaatsing: voorzijde erf, langs de oprit.

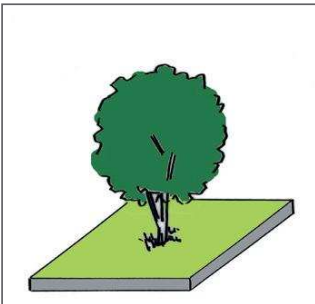

boomweide

Boomweide

Essentie: grasland met bomen, in een plantverband van maximaal tien bij tien meter.

Plaatsing: voorzijde erf.

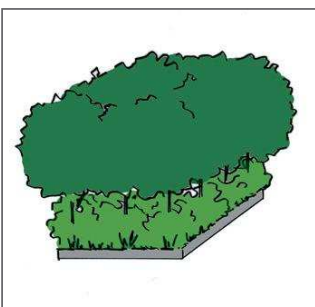

solitair

Solitair

Essentie: een enkele boom die niet gegroepeerd staat.

Plaatsing: voorzijde, voor het huis en achterzijde erf

bosje

Bosje

Essentie: grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken.

Plaatsing: achterzijde erf.

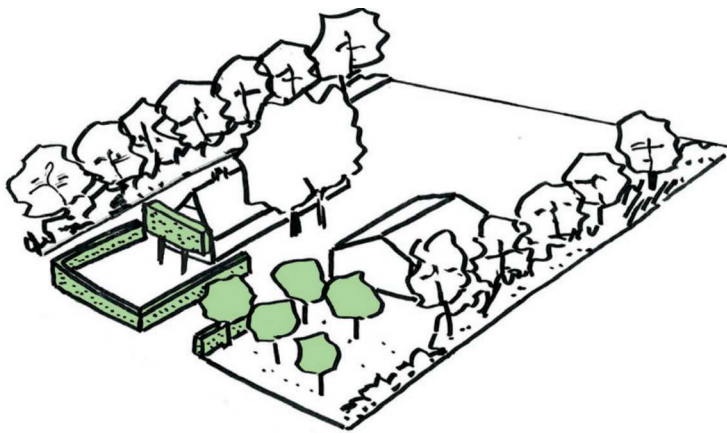
5.

Inrichtingsprincipes

Beeld breken/ hechten

Erfbeplanting kan ook een rol spelen bij het breken of hechten van het landschappelijke beeld. In een open gebied kan er voor gekozen worden om rijke erfbeplanting toe te passen.

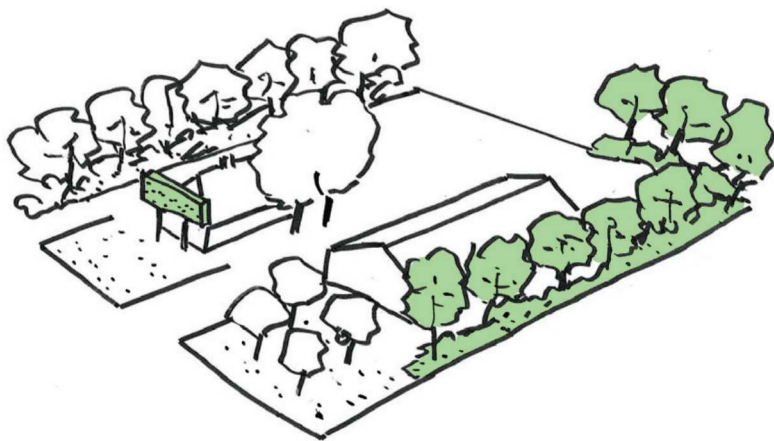
Entree maken

Het erf kan een meer statige indruk krijgen door een entree te maken. Een entree kan gecreëerd worden door het aanbrengen van een haag, solitaire bomen en een boomgaard op het voorerf.

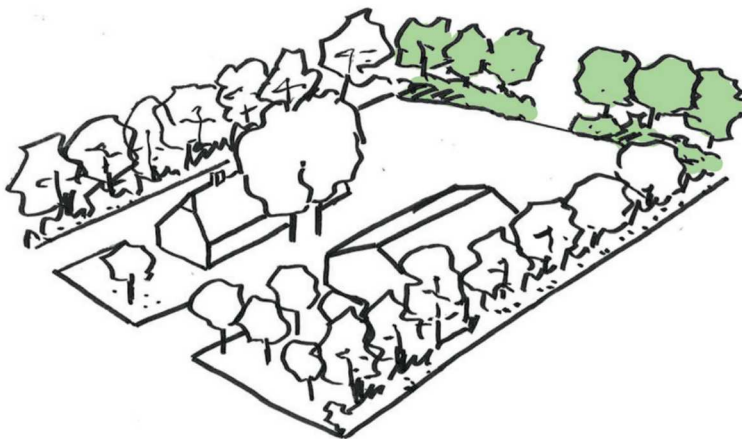
Structuur versterken

De structuur van het landschap kan versterkt worden door het doorzetten van beplantingsstructuren. De landschapselementen kunnen aangevuld, dan wel aangeplant worden op de kavelgrenzen als bijvoorbeeld houtsingels.

Aandacht trekken/ afleiden

Beplanting kan gebruikt worden om aandacht af te leiden van bijvoorbeeld nieuwe of ontsierende bebouwing op het erf.

Achtergrond maken

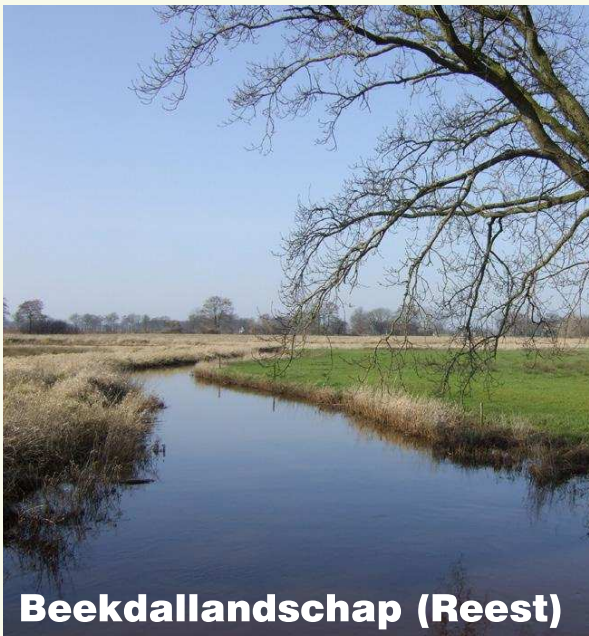
Beplanting kan gebruikt worden om een achtergrond te geven aan de bebouwing zodat deze meer opgaat in het landschap.

Overgang creëren

Erfbeplanting kan gebruikt worden om een overgang te creëren van erf naar het omringende open of besloten landschap.

6. Landschappen

Beekdallandschap (Reest)

Open slagenlandschap

Slagenlandschap (Olde Maten)

Houtsingellandschap (De Streek)

Jonge ontginningenslandschap

Oeverlanden (Meppelerdiep)

6.1 Oeverlanden (Meppelerdiep)

Het gebied Oeverlanden (Meppelerdiep) ligt hoger dan zijn omgeving en is omgeven door dijken. Het is een open en grootschalig landschap. Er komt weinig bebouwing en beplanting voor in het gebied behalve het gehucht Hamingen. Hamingen ligt op een hoge plek in het gebied en bestaat uit een concentratie van erven met rijke erfbeplanting.

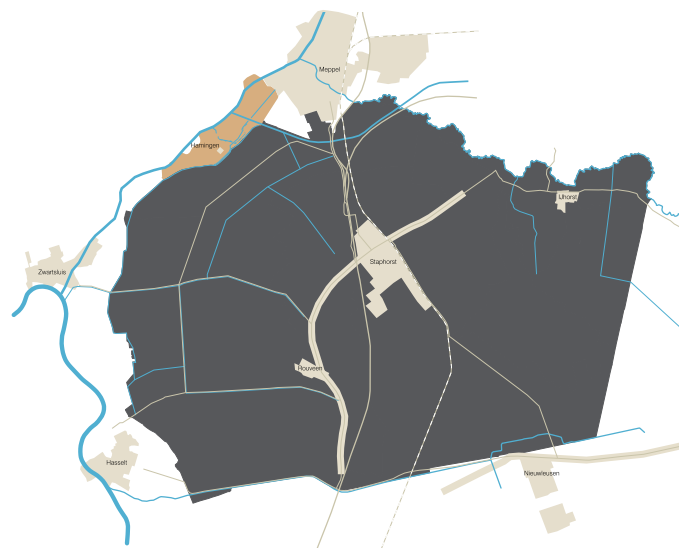
Erf met open achterkant

Haag als perceelsgrensbeplanting

Richtlijnen / opgave

- Behoud karakteristieke oeverlanden met landbouw;
- Ruimtelijk versterken rivierduin Hamingen;
- Natuurontwikkeling meander Meppelerdiep;
- Versterken herkenbaarheid historische stouwdijk.

Erf met siertuin

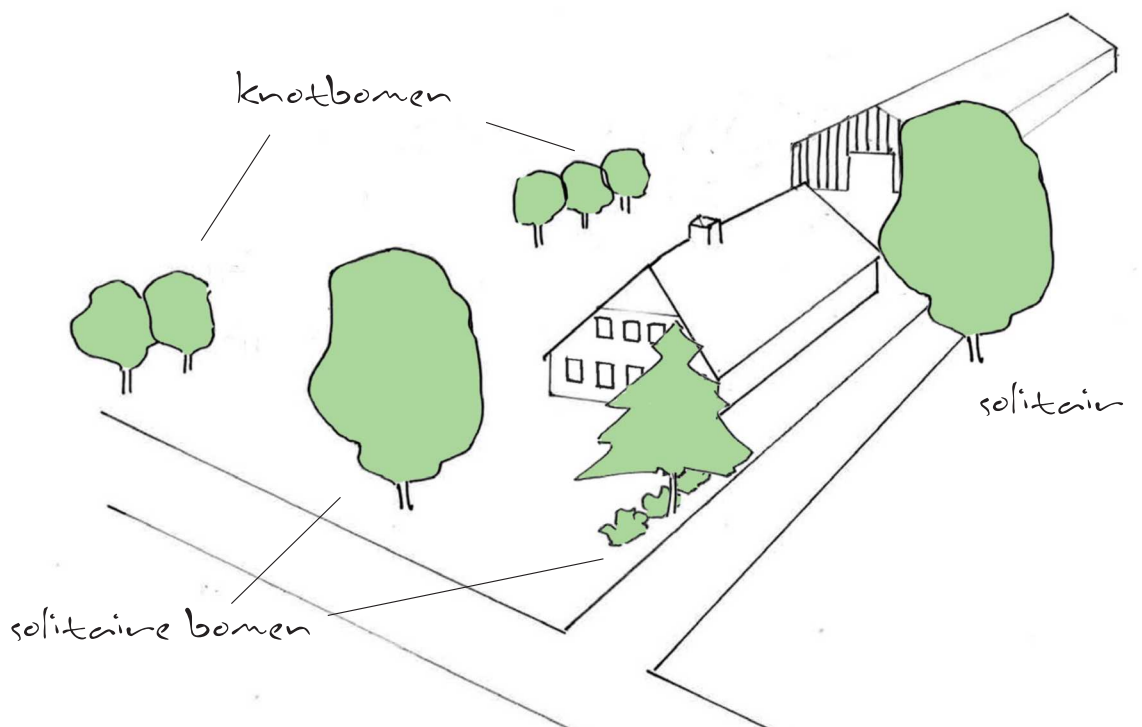

Open erf

6.1

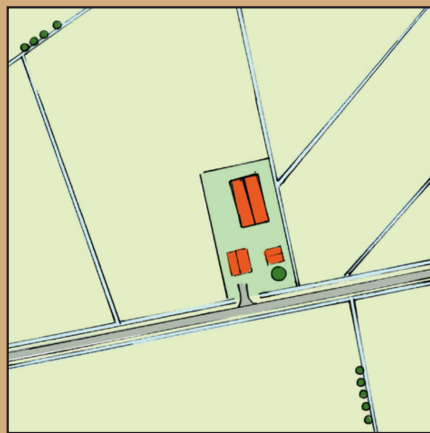
Oeverlanden (Meppelerdiep)

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf

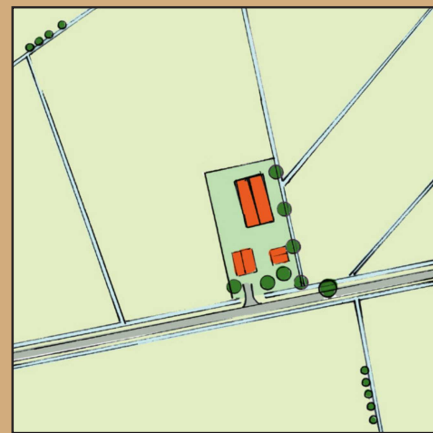

Nu

Sortiment/ Knotbomen: knotwilgen,
knotelzen/ Solitair: eik, es, kastanje

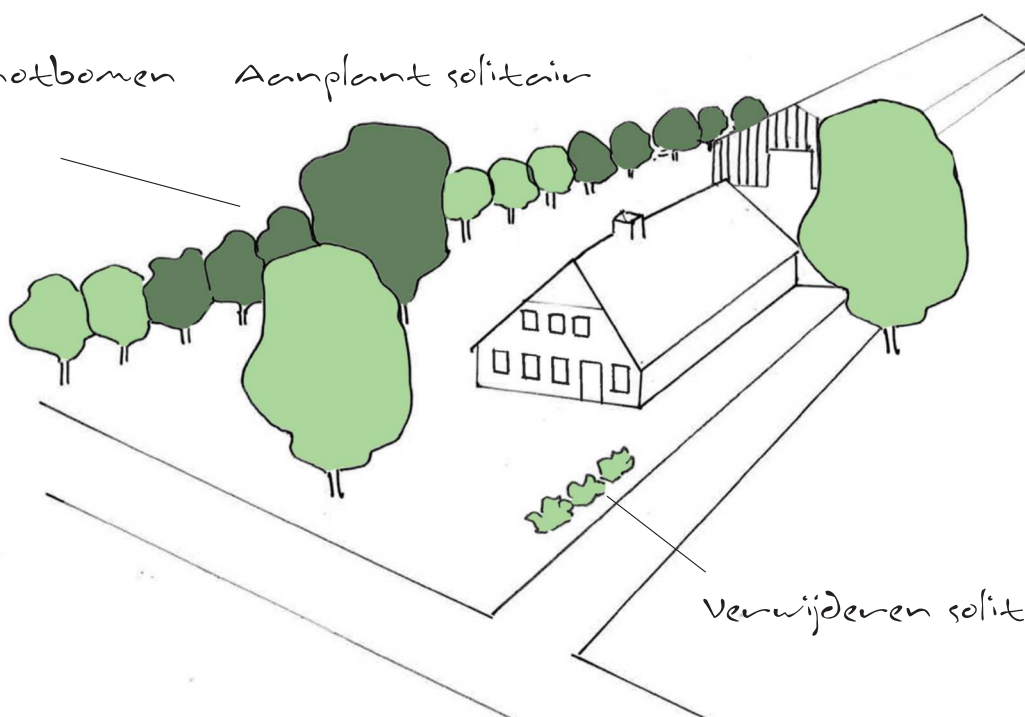
NU

STREEFBELD

Herstel knotbomen

Aanplant solitair

Verwijderen solitair

streefbeeld

6.2

Slagenlandschap (De Olde Maten)

Ruimtelijke karakteristiek

De Olde Maten is een karakteristiek oud slagenlandschap met veel elzensingels en wilgen. Het is onderdeel van een reeks natuurgebiedjes, aansluitend op De Wieden. Er komt weinig bebouwing voor.

Het gebied kent in driedeling qua landschapsbeeld:

- 1 Ten noorden van de Conradsweg: Half open landschap met kamers en lange lijnen
- 2 Middendeel: afwisseling open landschap (rondom de veldschuur) en besloten landschap met bosjes, singels en petgaten en legakkers
- 3 Veerslootlanden: open gebied met grasland en sloten

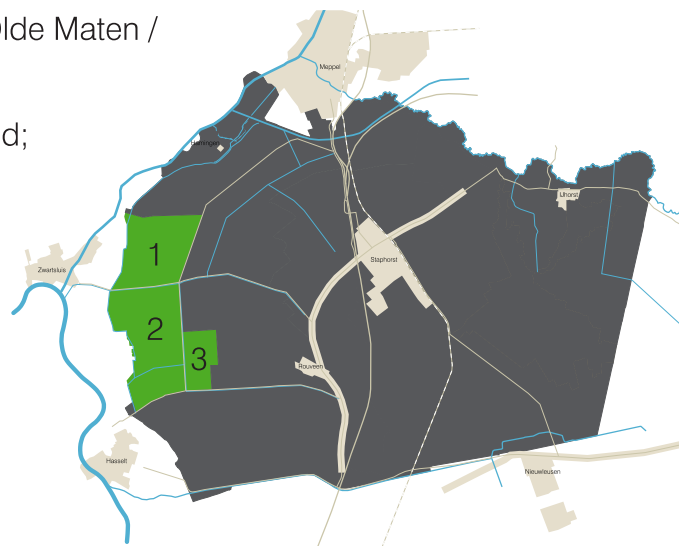
Erf met half open erfbeplanting

Erf met representatieve voortuin

Richtlijnen / opgave

- Versterking karakteristieken en natuurontwikkeling Olde Maten / Veerslootlanden;
- Behoud en versterking driedeling in landschapsbeeld;
- Versterken kamers en lange lijnen (noordelijk deel);
- Afwisseling open en beslotenheid met petgaten en legakkers in verschillende verlandingsstadia (zuidelijk deel);
- Weids en open Veerslootlanden (oostelijk deel).

Erf omzoomd met singelbeplanting (Olde Maten)

Elzensingel als onderdeel van perceelbeplanting erf (Olde Maten)

6.2

Slagenlandschap (Olde Maten)

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf Olde Maten

Nu

Sortiment/ Houtsingels: zwarte els,
wilg, (populier)/ Solitair: eik, es/ Bomen
langs weg: els, eik, es/ Legakkers: o.a.
opgeschoten wilg

NU

STREEFBELD

Aanleg houtsingel

Aanleg haag

Verwijderen
solitair naaldboom

Herstel knotbomen

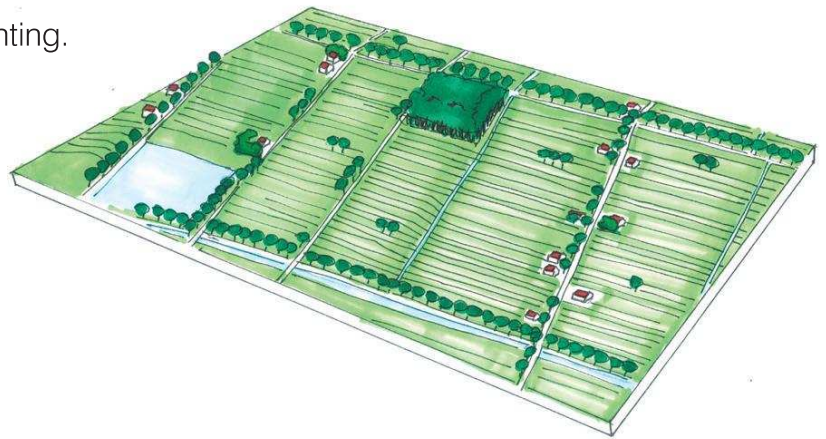
streefbeeld

6.3

Open slagenlandschap

Het open slagenlandschap kenmerkt zich door langgerekte kavels met karakteristieke knikken in de verkaveling. Het is een open en grootschalig agrarisch landschap met langgerekte lintbebouwing.

De beplanting bestaat uit wegbeplanting langs enkele wegen, eendenkooien met kleine bosjes en erfbeplanting.

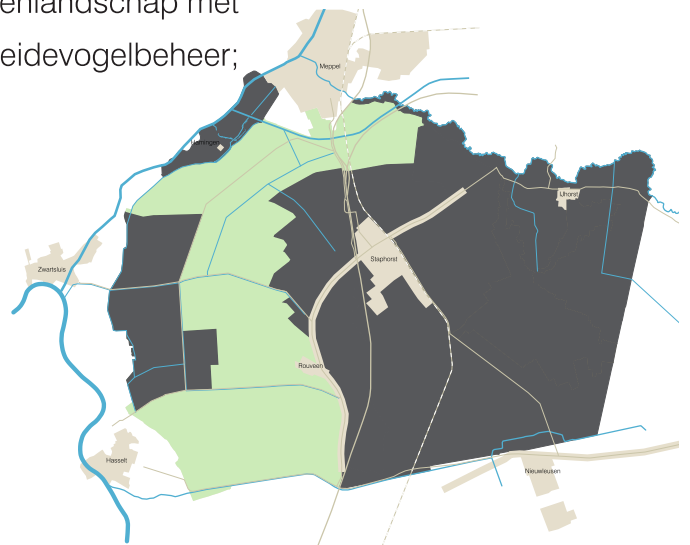

Erf met open achterkant

Perceelgrensbeplanting (één rij)

- Behoud en versterking van het open en weidse slagenlandschap met eendenkooien, kerkeheuvels, geriefhoutbosjes en weidevogelbeheer;
- Landschappelijke versterking lintenstructuur ontginningspatroon;
- Versterking en ontwikkeling Groen-Blauwe combinatie enkelzijdige wegbepanting en natuurlijke inrichting watergangen;
- Landschappelijke inpassing erven.

Open slagenlandschap

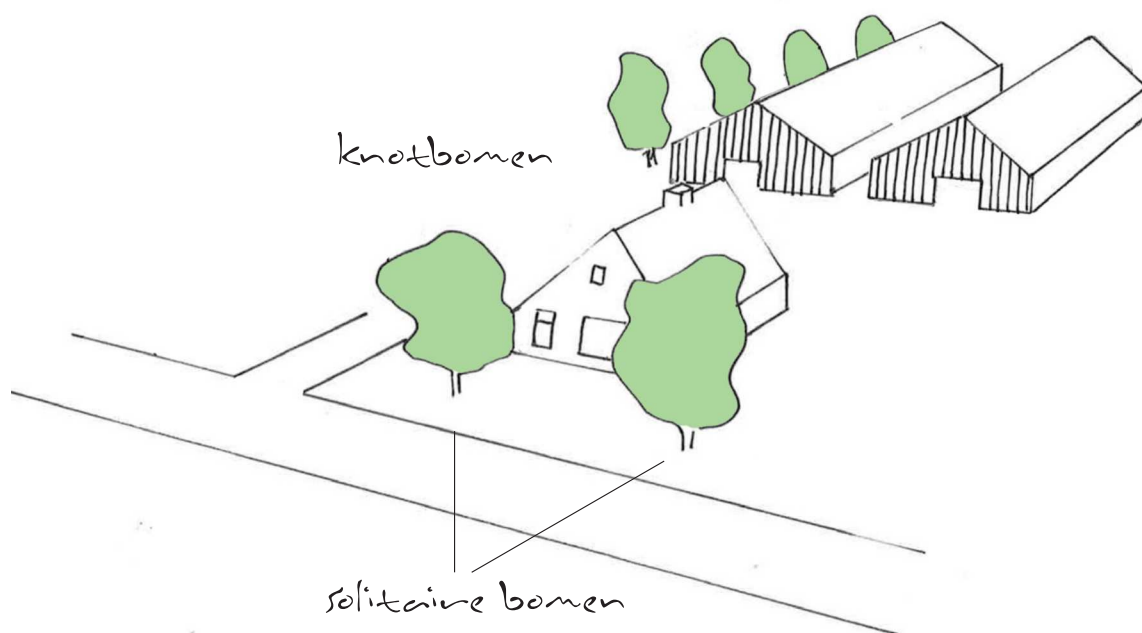

Besloten erf in het open slagenlandschap

6.3

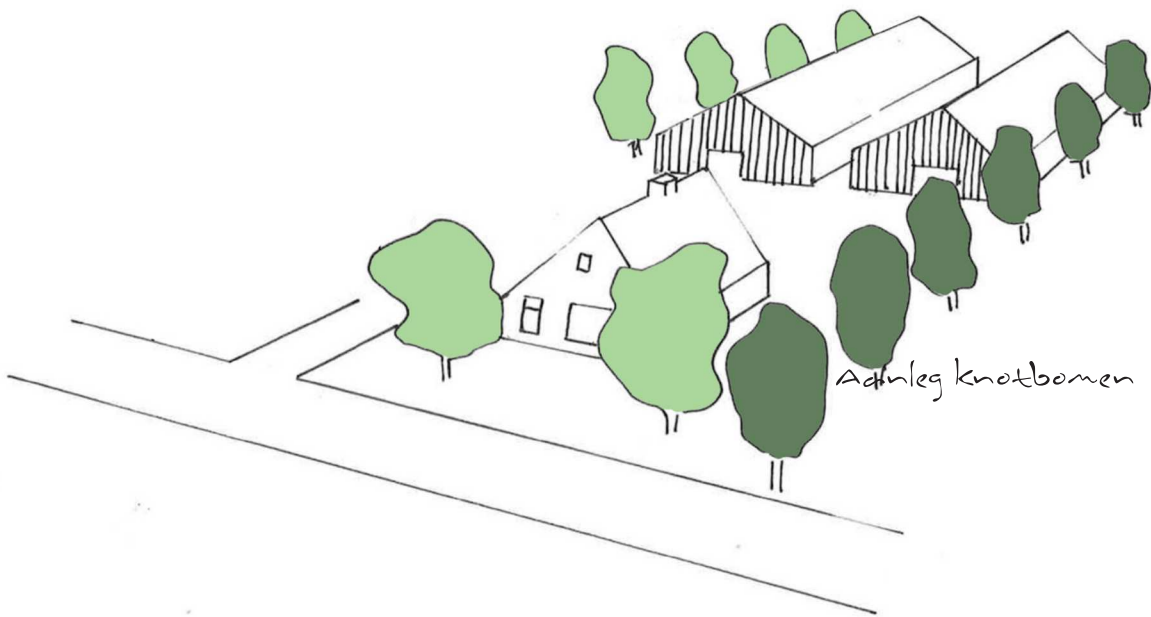
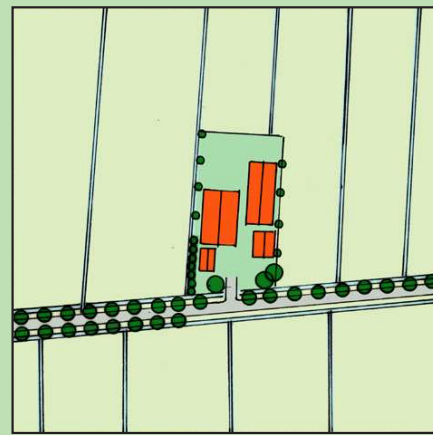
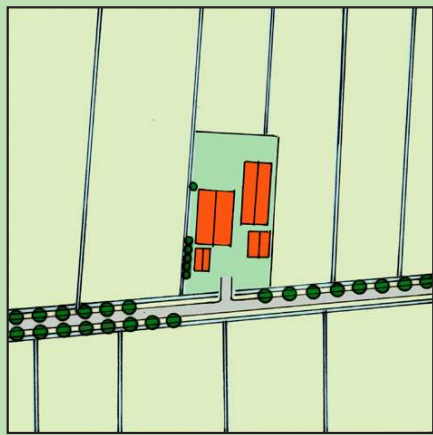
Open slagenlandschap

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf open
slagenlandschap

Nu

Sortiment/ Knotbomen: knotwilgen,
knotelzen/ Solitair: eik, es/ Bomen langs
weg: els, eik, es

streefbeeld

6.4

Houtsingellandschap (de Streek)

Het houtsingellandschap de Streek is een tamelijk kleinschalig gebied met kenmerkende houtsingels. Kenmerkend voor het landschap is de lintbebouwing van Rouveen en Staphorst met meerdere boerderijen achter elkaar. De elzensingels en eikenrijen lopen door tot aan het lint.

Het houtsingellandschap bij Staphorst is qua maat en schaal van het landschap en de landschapselementen en soorten anders dan bij Rouveen.

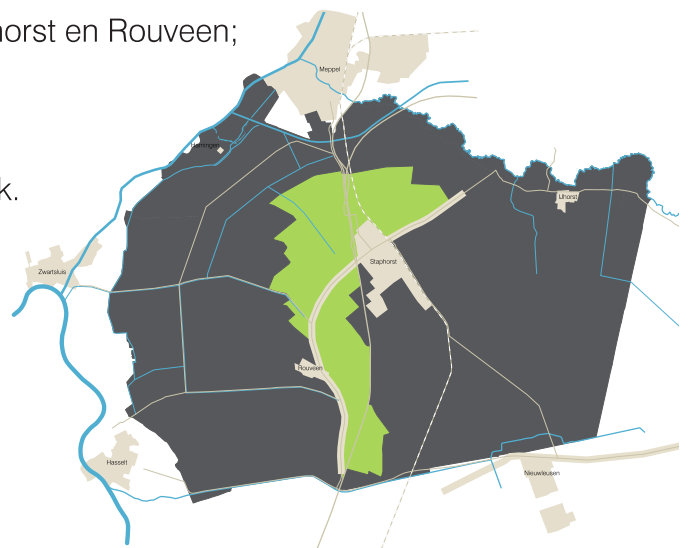

Twee solitaire bomen voor op het erf

Boomgaard voor op het erf

- Behoud, herstel en versterking hoge landschappelijke kwaliteiten, rekening houdend met de verschillen tussen Staphorst en Rouveen;
- Erf omzomen met elzensingels;
- Solitair voor op het erf;
- Afkoppeling regenwater in boerderijenlint De Streek.

Solitair eik

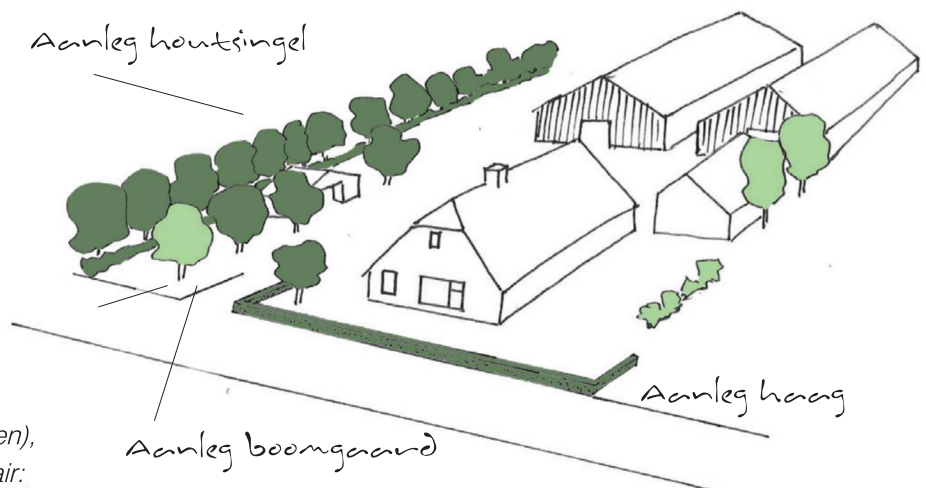
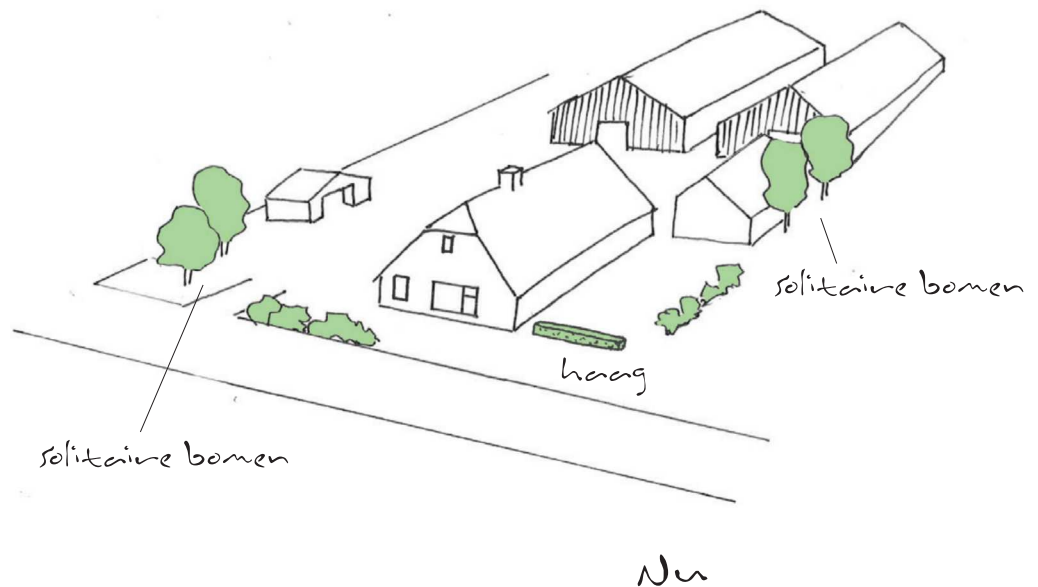

Elzensingel (één rij) is onderdeel van perceelsbeplanting erf

6.4

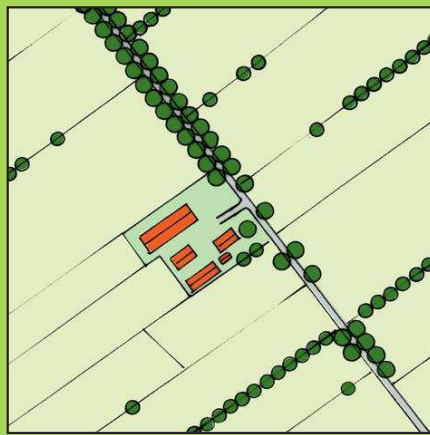
Houtsingellandschap (de Streek)

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf Staphorst

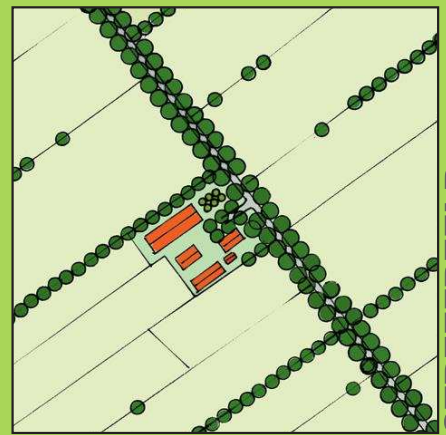

Sortiment/ Houtsingels: els (Rouveen),
eik (Staphorst), meidoorn, hulst/ Solitair:
eik, beuk, kastanje, linde, noot/ Laan: eik/
Boomgaard: hoogstamfruit, eikengard

streefbeeld

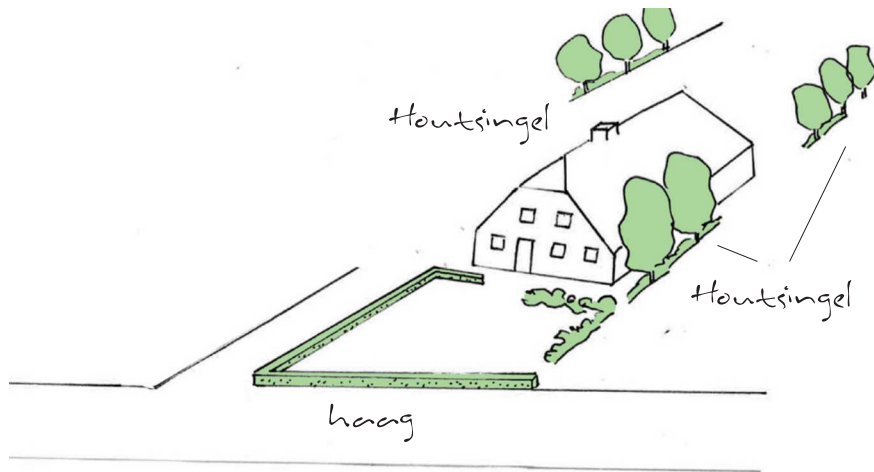

NU

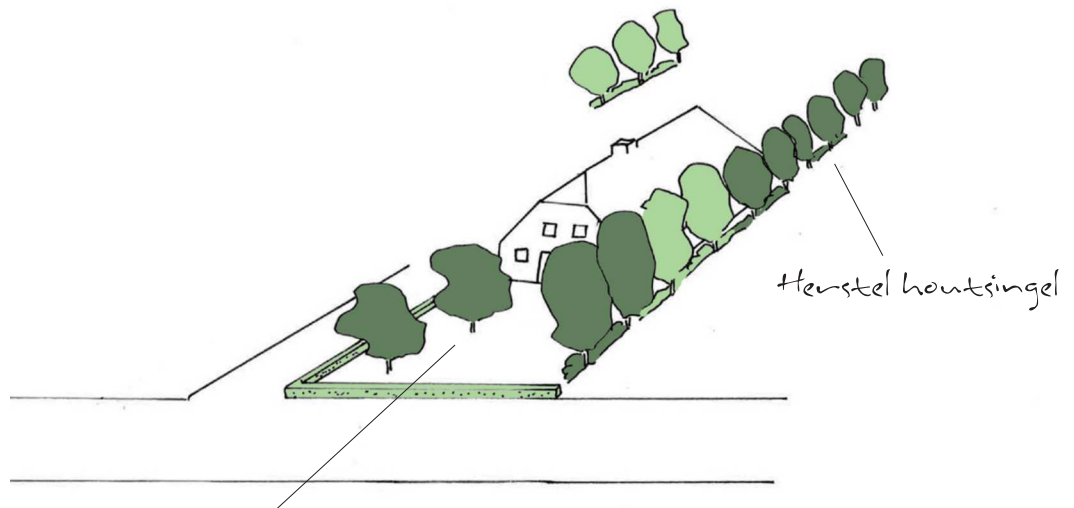

STREEFBELD

ERf-inrichting voorbeeld agrarisch erf Rouveen

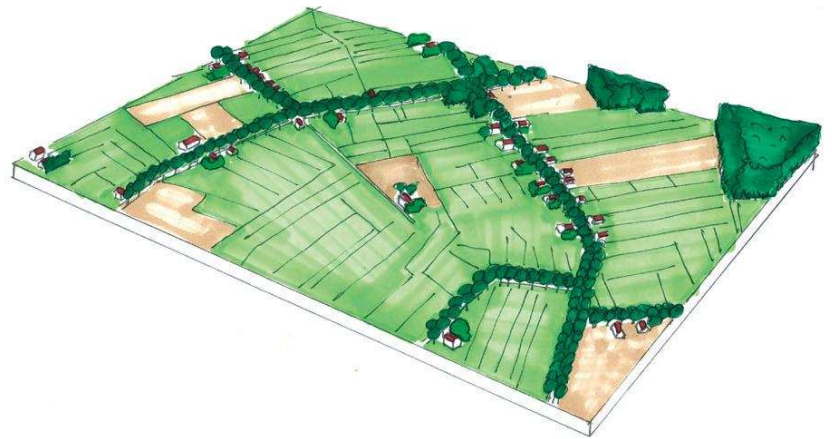
Nu

streefbeeld

6.5 Jonge ontginningenlandschap

Grootschalig, rechthoekig landschap met grote groene kamerstructuur van bomenrijen en laanbeplanting. In het landschap is lintbebouwing te vinden met grote erven en tamelijk veel groen.

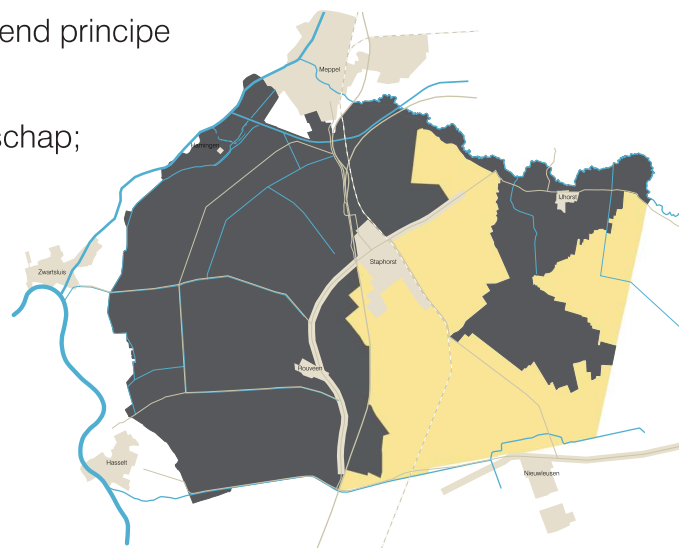

Erf ingebed in kamerstructuur van eikenrijen

Erf met eikenrij

- Waaivormige kavelstructuur benutten als vormgevend principe voor landschapsversterking;
- Heldere groene overgang kern Staphorst naar landschap;
- Behoud en versterking kleinschaligheid (de Leijen, Puntlanden / Hulstlanden);
- Versterking landschapsstructuur tussen Beugelerveldweg en Staphorsterbos door aanplant van eikenrijen op perceelgrenzen.

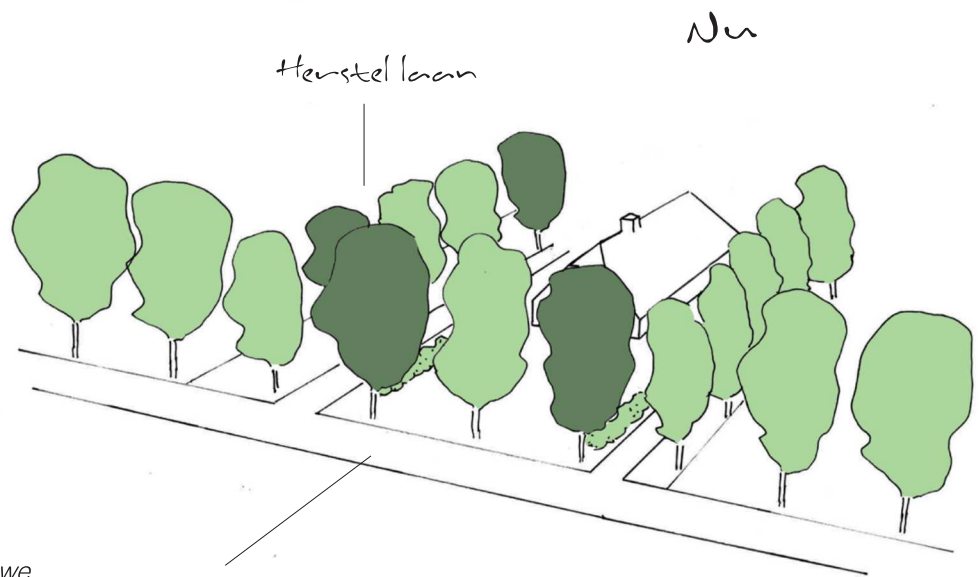
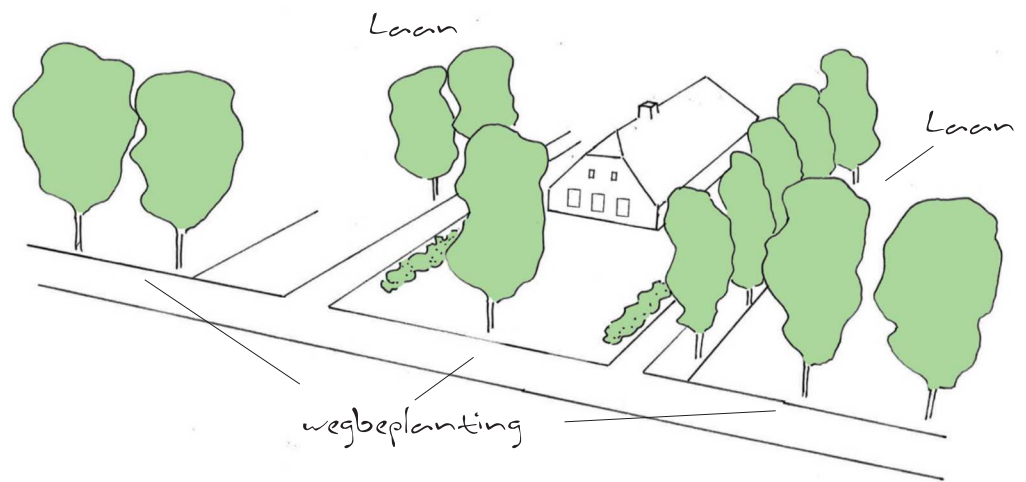
Berkenrijen

Laanbeplanting van eiken

6.5 Jonge ontginningenlandschap

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf Punthorst

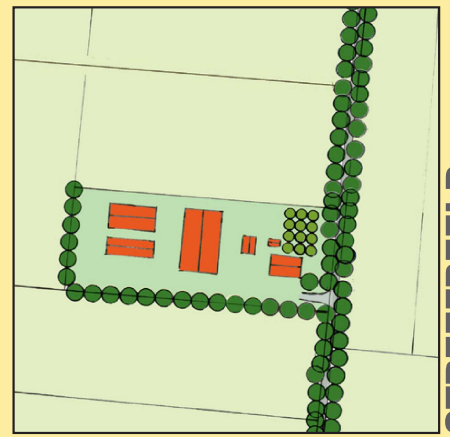
Sortiment/ Houtsingels: eik, ruwe berk, zwarte els, lijsterbes, meidoorn, veldesdoorn, boswilg, hondsroos/ Laan: eik, es, berk/ Boomgaard: hoogstamfruit, eikengaarde/ Solitair: eik, beuk, kastanje, linde, noot, grove den

Aanvullen wegbeplanting

streefbeeld

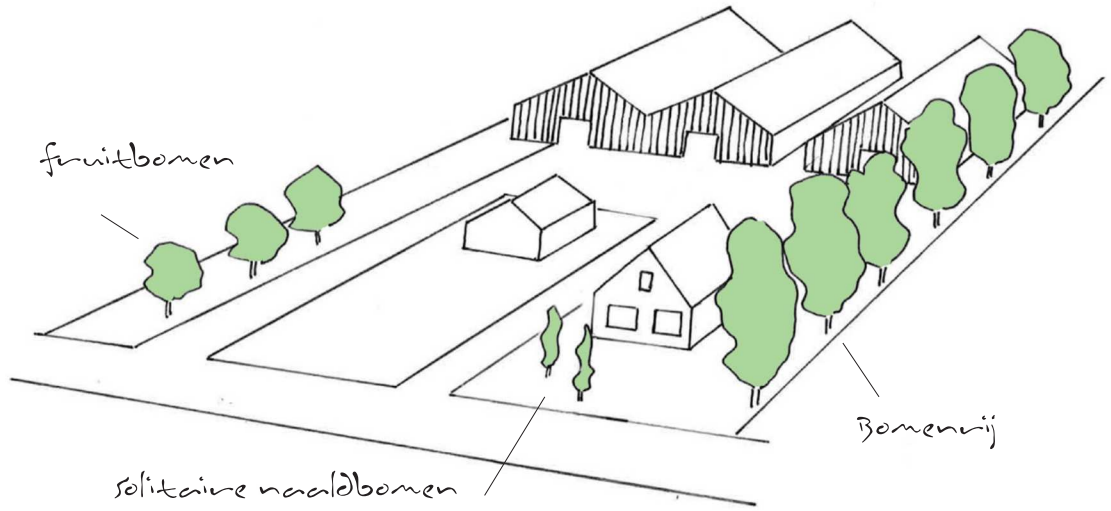

NU

STREEFBELD

ERFfinrichting voorbeeld
 agrarisch erf omgeving
 Staphorst

fruitbomen

Bomenrij

solitaire naaldbomen

Nu

Aanleg
 houtsingel

Aanleg solitair

Aanleg boomgaard

verwijderen
 solitaire naaldbomen

streefbeeld

6.6

Beekdallandschap (Reest)

Halfopen, kleinschalig, laaglandbeekdal met sterk meanderende beek met coulissen, madelanden en bolvormige eenmansessen.

Het gebied de Vledder en Leijer Hooilanden kenmerkt zich als een open en grootschalig gebied.

Verspreide bebouwing bevindt zich op de hogere delen langs de randen van het beekdal.

Erf met haag, solitaire bomen (linde, paardenkastanje) en eikenrij

Laanbeplanting van eiken

- Behoud en ontwikkeling kleinschalig en afwisselend natuur- en cultuurlandschap;
- Versterking recreatie;
- Versterking beeldkwaliteit van de erven.

Erf met boomgaard en solitaire eiken

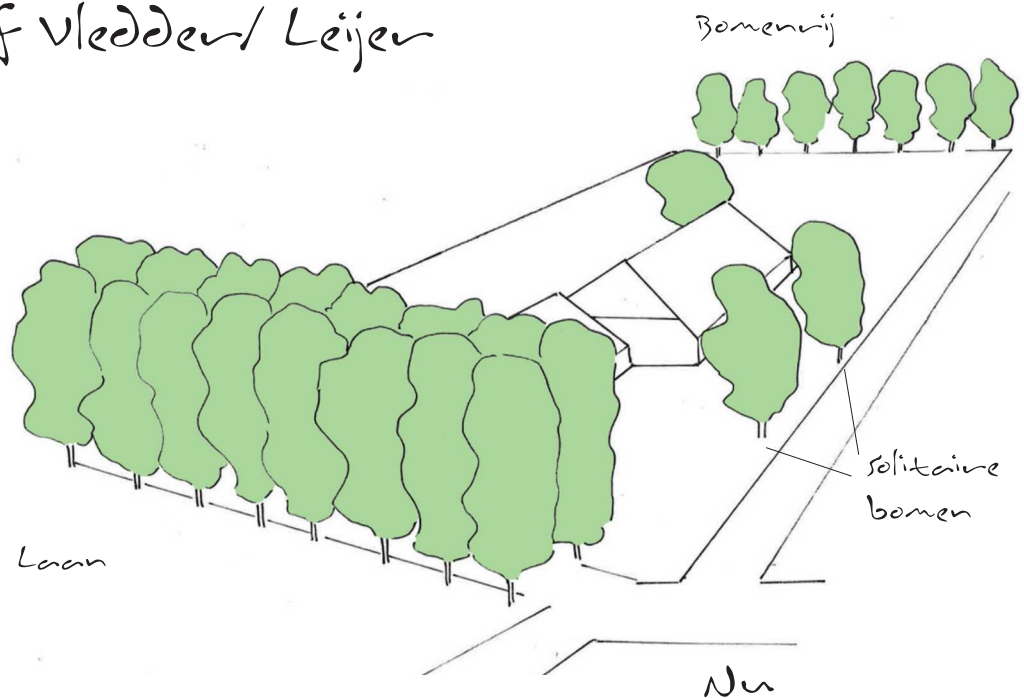

De Reest met kleinschalig cultuurlandschap

6.6

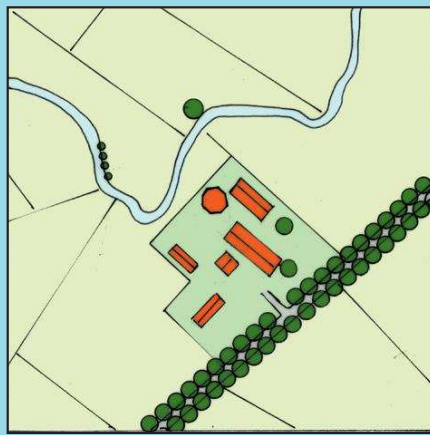
Beekdallandschap (Reest)

ERfinrichting voorbeeld
agrarisch erf Vledder/Leijen
Hooilanden

Sortiment/ Houtwal of -singel: eik, es, els, ruwe berk, lijsterbes, meidoorn, hazelaar, veldesdoorn, hondsroos, vuilboom, Gelderse roos, hulst/ Laan: eik/ Solitair: eik, beuk, kastanje, linde, noot/ Boomgaard: hoogstamfruit

streefbeeld

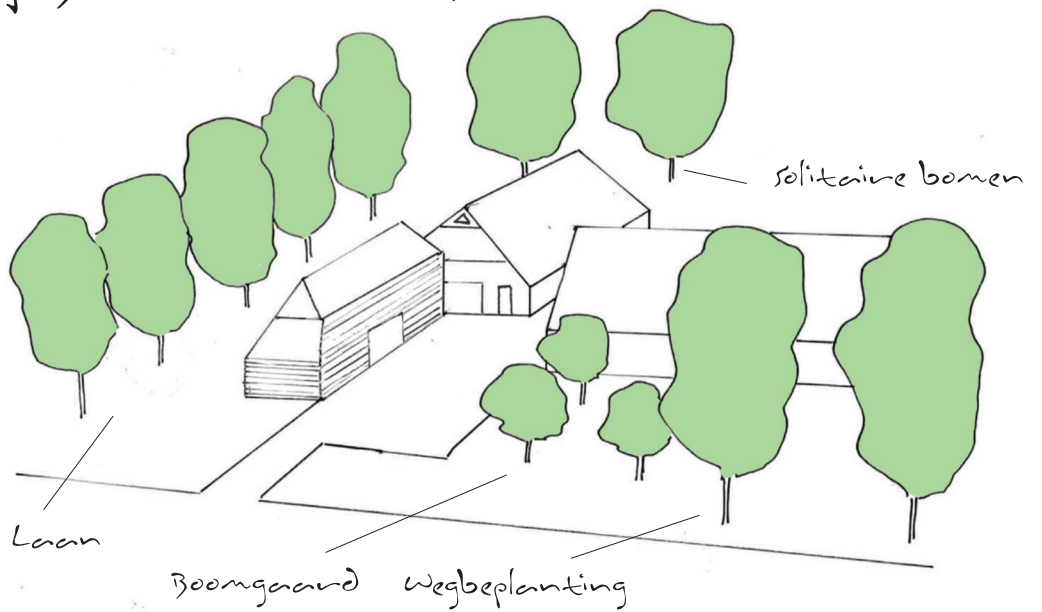

NU

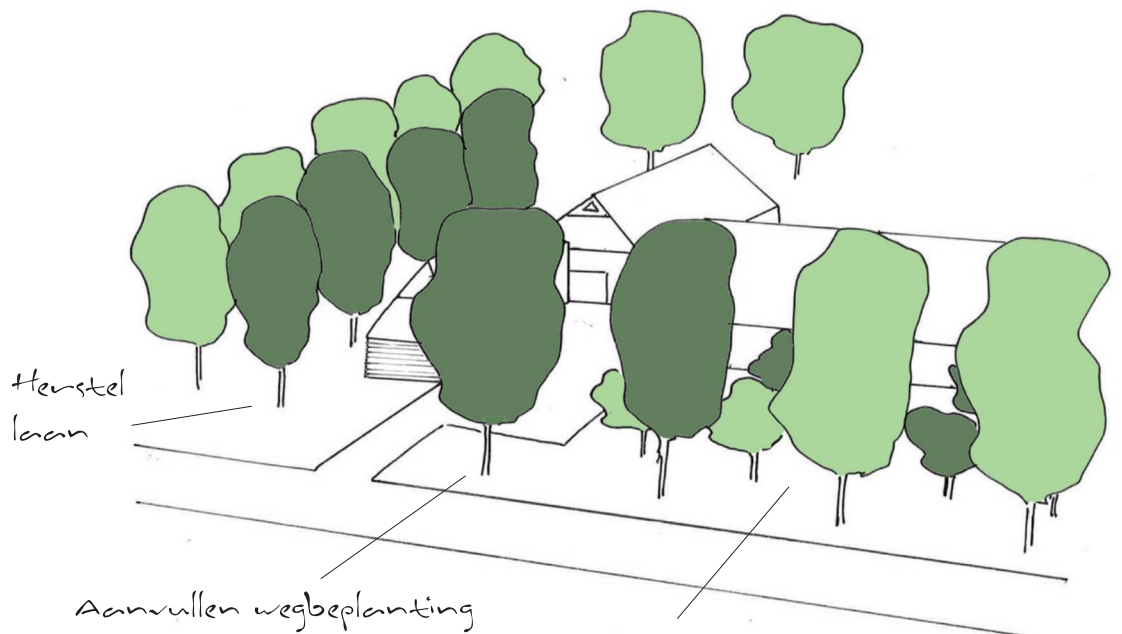

STREEFBELD

ERf-inrichting voorbeeld agrarisch erf Beekdal de Reest

Nu

streefbeeld

Uitbreiding boomgaard

7.

Sortimentskeuze

Nederlandse naam	Oeverlanden Meppelerdiep	Slagenlandschap De Olde Maten	Open slagenlandschap	Houtsingellandschap de Streek	Jonge ontginningen landschap	Bos- en heidelschap	Beekdallandschap de Reest
Bomen							
Abeel			x				
Berk, ruwe berk en zachte berk				x	x	x	x
Beuk, gewone				x		x	x
Eik, wintereik en zomereik				x	x	x	x
Els, zwarte	x	x	x	x			x
Es, gewone			x	x	x		
Kastanje (paardenkastanje)	x	x	x	x	x	x	x
Kastanje, tamme	x	x	x	x	x	x	x
Lijsterbes				x	x	x	
Linde, zomerlinde en winterlinde				x			x
Linde, Hollandse							x
Okkernoot	x	x	x	x			x
Populier							x
Wilg, gewone	x	x					
Walnoot				x	x	x	x
Grauwe wilg	x	x					
Kraakwilg	x	x					
Schietwilg	x	x					

Nederlandse naam	Oeverlanden Meppelerdiep	Slagenlandschap Olde Maten	Open slagenlandschap	Houtsingellandschap de Streek	Jonge ontginningen landschap	Bos- en heidellandschap	Beekdallandschap de Reest
Struiken/ heesters							
Aalbes	x				x	x	x
Beuk				x		x	x
Boerenjasmijn	x	x	x	x			x
Els, zwarte	x	x	x	x			
Es			x	x	x		
Gelderse roos	x	x	x	x			
Krent				x	x	x	x
Hazelaar	x	x	x	x	x	x	x
Hulst				x	x	x	
Kornoelje, rode	x	x	x	x	x	x	x
Kruisbes	x	x	x	x			x
Lijsterbes	x			x	x	x	x
Meidoorn, eenstijlige	x	x	x	x			x
Prunus, sleedoorn	x	x	x				x
Prunus, vogelkers	x				x	x	
Prunus, zoete kers	x	x	x				
Rode bes	x	x	x	x			
Roos, bosroos						x	

7. Sortimentkeuze

Nederlandse naam	Beekdallandschap de Reest	Bos- en heidelandschap	Jonge ontginningen landschap	Houtsingellandschap de Streek	Open slagenlandschap	Slagenlandschap De Olde Maten	oeverlanden Meppelerdiep
Struiken/ heesters							
Roos, hondsroos	x						
Sering				x	x		
Sporkehout of Vuilboom			x				
Veldesdoorn				x	x		
Vlier							
Witte bes				x	x		
Zwarte bes						x	x

Informatie en contact

Gemeente Staphorst

Postadres **Postbus 2**
7950 AA Staphorst
Telefoon **0522.467.400**
www.staphorst.nl

Landschap Overijssel

Adres **Poppenallee 39**
7722 KW Dalfsen
Telefoon **0529.401.731**
www.landschapoverijssel.nl

8224 SOL © 2012 Nieuwland Advies, Wageningen

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s). Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

colofon

Nieuwland Advies
bezoekadres **Haagsteeg 4**
postadres **Postbus 522**
6700 AM Wageningen
telefoon + **31.(0)317.467.246**
fax + **31.(0)317.467.200**
e-mail **advies@nieuwland.nl**
www.nieuwlandadvies.nl

tekst en beeld: **ing. Maarten Scherrenburg en Ir. Tony Hengstmengel**
ontwerp en opmaak: **Margriet van Vianen**